

(Mk1,21-28) A vallás szó emlékeztethet bennünket naptári szabályokban előírt, választékos szertartásokra, amelyek részleteiben még liturgistákat is zavarba hoznak és dogmákra, amelyek hittudósokkal is viadalra szállnak. A hála viszont mindannyiunk számára érthető. Barátainktól mind sok ajándékban részesültünk, melyeket szorosán vett igazság alapján nem kellett viszonznunk. Törvényes adósság helyett azonban erkölcsit vettünk magunkra. Ennek viszonzását a hála erénye szabja meg. Aquinói Szt. Tamás szerint a vallás olyan erény, mellyel megadjuk Istennek az Őt megilletőt, míg a hála olyan erény, mellyel a jötevőnknek megadjuk az őt megillető köszönetet. A mindennapi nyelvhasználat nem veszi figyelembe a pontos hittudományos különbséget, tehát – hétköznapi beszéddel élve – azt mondhatjuk, hogy a vallás erénye nagyjából hálaadás Istennek.

A hálnak három foka van. Az első az, hogy emlékezetben tartjuk a kapott ajándékot. A második az, hogy a jötevőnknek szóban köszönetet mondunk. Végül valamely cselekedetünkkel igyekszünk hasonló módon visszafizetni a jötevőnk ajándékát. Ez nem mindig lehetséges, mint egy vese adakozás esetében. A visszafizetés alkalmas idejét se ne halasszuk, se ne siettessük. Ha az alkalmat rendszeresen elhalsztjuk, hiányos a hálaadásunk tevékeny része. Túlzásba esünk viszont akkor, ha az alkalmas visszafizetést elhamarkodjuk. Mindkét végtel elrontja a hála receptjét. Mindkettő hálátlanságra vall – az egyik mulasztás, a másik túlzás révén. Az elhamarkodott hálaadást illetően Szt. Tamás Seneca mondását idézi: „Aki túl korán kíván visszafizetni, nem akar adós lenni, és az ilyen adós hálátlan” (Summa II-II,106,4). A sürgős visszafizetés a buzgó hálaadás látszatát kelti, de a gyakorlatban az ajándék eleve elutasításának kifinomult módja lehet. 'A látszat csal.' A mai evangéliumban a megszállott ember Jézust „Isten szentjének” mondja. A démon által kimondott látszólagos tiszteletadás valójában ennek éppen az ellentétje.

Krisztusban kedves testvéreim! Isten irgalmával kapcsolatban buzgó adósoknak kell lennünk, anélkül azonban, hogy a lehetetlenül nagy adósságunk valamely képzetes, tettben megnyilvánuló visszafizetését elhanyagolnánk! Minden szeretet-adósságot más, önként szabadon adott ajándékkal viszonzunk, így megalapozva egy végnélküli körforgást. Az elhamarkodva visszafizető nem képes lekötődni ilyen szeretet-béklyóban. Ezért bánik a szeretet-adóssággal úgy, mintha törvényes adósság lenne, melyet legjobb mielőbb letörleszteni. A letörlesztett törvényes adósság nem hív további kölcsönös kapcsolatra, nyilvánóan pontot téve a szeretet megveszekedett, helyesebben erényes körére. Ebben rejlik az áruló Júdás bűne dióhéjban. Ha eleve nem szerette Istent, nyilvánóan leállítja a szeretet végtelen körforgását, mielőtt az elindult volna. Péter viszont az Isteni Irgalmasság szándékos adósának bizonyult. A Néró császár kerek nézőterében megpróbálta a hasonló tettben való visszafizetést. Hogy megmutassa, hogy a keresztre feszítése csak jelképes, Péter azt kérte, hogy fejfelé legyen. Nem mulasztotta el a pillanat lehetőségét. Ezzel ellentétben az egész életében hullatott hála-könnyei okozták, hogy arra még inkább vágyakozzék. Ámen!

English / 2018 Sunday 04B

(Mk 1:21-28) The word 'religion' can remind us of elaborate ceremonies governed by rubrics, whose finer points baffle even liturgists and dogmas which stump even theologians. Gratitude, on the other hand, is something we can all relate to. We've all received many gifts from friends whom we had no obligation in strict justice to repay. Instead of a legal debt, however, we did incur a moral one, the repayment of which is governed by the virtue of gratitude. According to St. Thomas Aquinas, religion is the virtue by which we give to God what is due to Him, while gratitude is the virtue by which we give a benefactor his due thanks. Everyday English doesn't take this precise theological distinction into account, so – speaking more colloquially – we might say that the virtue of religion is more or less gratitude towards God.

There are three degrees of gratitude: First, we recall in thought the gift we have received. Second, we thank our benefactor in word. Finally, by some deed we try to repay our benefactor in kind, even though this may be impossible – say, if he was our kidney donor. Concerning repayment, there is a proper time, which we must neither prolong nor anticipate. If we routinely miss our opportunity to repay, we have too little of gratitude's active ingredient. We have too much of it, on the other hand, if we prematurely anticipate the proper opportunity for repayment. Either extreme ruins gratitude's recipe. Both amount to ingratitude – one by defect, the other by excess. Concerning someone who hastily repays, St. Thomas quotes Seneca as saying, "He that wishes to repay too soon, is an unwilling debtor, and an unwilling debtor is ungrateful." (Summa II-II,106,4) Hasty repayment masquerades as zealous gratitude but in practice it may be a subtle way of refusing the gift in the first place. 'Appearances can be deceiving.' In today's gospel, the demoniac called Jesus the "Holy One of

God.” This apparent devotion on the demon’s part was in reality the exact opposite.

My brothers and sisters in Christ! Where God’s mercy is concerned, we must be eager debtors – without, however, neglecting opportunities to make some token repayment in kind on our impossible debt! Every debt of love should be repaid by another gift freely given, thus establishing an endless cycle. The hasty repayer can’t stand being bound by these fetters of love. Therefore, he treats the moral debt of love that he owes his benefactor as if it were a legal debt, which is better reimbursed sooner than later. Once repaid, a legal debt doesn’t invite further reciprocation, ostensibly putting an end to love’s vicious – I mean – virtuous circle. Herein lay the traitor Judas’ sin in a nutshell. If he didn’t love God in the first place, he would obviously terminate love’s endless cycle before it ever began. Peter, on the other hand, proved to be Divine Mercy’s willing debtor. Nevertheless, in Nero’s amphitheater, he did attempt repayment in kind. As a sign that it was merely a token, Peter asked to be crucified upside down. He didn’t miss his moment of opportunity. On the contrary, his lifelong tears of gratitude caused him to long for it all the more. Amen!